

Tematy maturalne na ustną część egzaminu dojrzałości
obowiązujące w roku szkolnym 2009/2010
w Zespole Szkół Mechaniczno-Energetycznych im. Tadeusza Kościuszki w Olsztynie

LITERATURA

1. Relacje pomiędzy ojcem i synem. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
2. Kontrowersyjne decyzje bohaterów literackich. Omów problem na wybranych przykładach.
3. Różne pojmowanie wartości cierpienia w życiu człowieka. Omów problem na podstawie wybranych utworów literatury średniowiecza i literatury współczesnej.
4. Relacje pomiędzy Polakami i Żydami. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych przykładów literackich z różnych epok.
5. Twórcy emigracyjni – Ojczyźnie. Przedstaw ich dążenia i aspiracje, wykorzystując wybrane teksty literatury romantycznej, młodopolskiej i współczesnej.

6. Ukaż motywy franciszkańskie i ich funkcje w polskiej poezji. Odwołaj się do wybranych przykładów.
7. Motywy miłości i cierpienia w literaturze. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
8. Rola miłości w życiu człowieka. Żywioł niszczący czy budujący? Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów literackich.
9. Negatywny bohater, czarny charakter. Ukaż sposób i cel kreowania takich postaci w wybranych utworach literackich.
10. Komizm jako narzędzie walki z ludzkimi wadami. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
11. Niezawinione cierpienie i różne sposoby jego uzasadnienia. Przedstaw problem odwołując się do wybranych tekstów literackich.
12. Metamorfoza bohatera i jej sens w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
13. Istoty i zjawiska nadprzyrodzone. Na wybranych przykładach omów funkcje, jakie pełnią w literaturze.
14. Wizerunek Polaka w literaturze. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów literackich z różnych epok.

15. Degradacja człowieka i próby jej przezwyciężenia. Omów problem, odwołując się do przykładów literatury opisującej mechanizmy działania systemu totalitarnego.
16. Dramat człowieka uwikłanego w historię. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów literackich.
17. Walka dobra ze złem. Na podstawie wybranych przykładów przedstaw literackie ujęcia tego tematu.
18. Literatura jako diagnoza stanu społeczeństwa. Odwołując się do utworów z różnych epok literackich, wykaż, że są one wiernym obrazem rzeczywistości, w której powstały.
19. Tradycyjne motywy i konwencje w literaturze science fiction. Rozważ problem na podstawie wybranych przykładów.
20. Motyw domu w literaturze. Przedstaw i porównaj na trzech przykładach z różnych epok.
21. Motyw miłości i cierpienia w literaturze. Omów zagadnienia, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
22. Motywy i nastroje katastroficzne w polskiej literaturze. Przedstaw temat na wybranych przykładach literackich.
23. Bohaterowie polskiej powieści międzywojennej w poszukiwaniu sensu życia. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów literackich.

24. Kariera a moralność. Omów problem w odniesieniu do postaw wybranych bohaterów literackich.
25. Wizerunek polskiej inteligencji w literaturze. Przedstaw temat na wybranych przykładach literackich.
26. Motyw wsi w literaturze. Przedstaw różne obrazy wsi, odwołując się do wybranych utworów literackich.
27. Wpływ samotności na ludzkie życie. Omów zagadnienie, odwołując się do doświadczeń wybranych bohaterów literackich.
28. Określ wpływ samotności na ludzkie życie. W rozważaniach odwołaj się do doświadczeń wybranych bohaterów literatury romantycznej.
29. Walka o Polskę w literaturze i faktach historycznych. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
30. Różne sposoby sprawowania władzy. Omów temat na wybranych przykładach literackich.
31. Pieniądz jako czynnik sprawczy działań człowieka. Omów problem odwołując się do wybranych utworów literackich.
32. Motyw zbrodni i kary w literaturze. Omów problem na wybranych przykładach.
33. Pokora i bunt jako postawy dominujące wobec Boga. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów literackich różnych epok.

34. Mity greckie jako źródło inspiracji różnych epok. Przedstaw temat na podstawie wybranych utworów literackich.
35. Obraz Polaka w karykaturze. Przedstaw sposoby kreowania portretów i funkcje przywołanych kreacji, odwołując się do wybranych utworów literackich.
36. Biesiady, wesela, bale. Przedstaw rolę i sposoby wykorzystania motywu w wybranych utworach literatury polskiej.
37. Różne sposoby kreowania opisów przyrody w utworach literackich. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
38. Mit o Prometeuszu i jego literackie przetworzenie. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
39. Funkcje motywu miłości w literaturze. Przedstaw zagadnienie na trzech przykładach z różnych epok.
40. Pary małżeńskie w literaturze. Omów sposób ich przedstawienia odwołując się do wybranych utworów.
41. Pozytywni i negatywni bohaterowie literatury polskiej II połowy XIX w. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
42. Portret matki w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
43. Motyw arkadii. Przedstaw na podstawie wybranych utworów literackich.

44. Od Juliusza Verne'a do Stanisława Lema – na wybranych przykładach przedstaw ewolucję powieści science fiction.
45. Motyw wędrowca i wędrowki w literaturze. Omów na wybranych przykładach, jaką funkcję spełniła podróż w życiu wybranych bohaterów literackich.
46. Motyw wędrowki w literaturze. Przedstaw jego najciekawsze realizacje. Wypowiedź zilustruj odpowiednimi przykładami.
47. Praca wyrazem wartości moralnej człowieka. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów literackich z różnych epok.
48. Jak uleczyć świat śmiechem? Omów rolę satyry, kpiny i żartu w utworach literackich z różnych epok.
49. Problemy okresu dojrzewania człowieka. Przedstaw je, odwołując się do wybranych utworów literackich.
50. Motyw śmierci i przemijania. Przedstaw je w oparciu o utwory literackie z renesansu i baroku.
51. Wpływ mitologii grecko – rzymskiej na rozwój kultury europejskiej. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
52. Przyczyny i konsekwencje przyjmowania przez człowieka różnych postaw wobec zła. Określ je w oparciu o literaturę współczesną.

53. Różne obrazy miast przedstawione w literaturze. Omów je, odwołując się do wybranych utworów.
54. Tragizm bohaterów powieści poetyckich. Przedstaw problem w oparciu o poznane utwory z epoki romantyzmu.
55. Literackie portrety kobiet. Dokonaj prezentacji wybranych postaci, odwołując się do utworów literackich różnych epok.
56. Etykieta w kulturze różnych epok. Ukaż rolę obyczajów, zwyczajów i tradycji w kulturze na przykładzie wybranych utworów literackich.
57. Motyw tańca i sposoby jego funkcjonowania. Omów zagadnienie na podstawie wybranych przykładów literackich.
58. Spojrzenie kate i ofiary na martyrologię Żydów. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów wojny i okupacji.
59. Funkcje opisów przyrody w utworach epickich patriotyzmu. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
60. Motyw zagubienia bohatera literackiego w rzeczywistości. Przedstaw temat na wybranych przykładach różnych epok.
61. Wizerunek Szatana w kulturze. Przedstaw na podstawie wybranych przykładów z literatury.

62. Funkcje komizmu w kreowaniu i ocenie świata. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
63. Historia jako jeden z bohaterów twórczości Jacka Kaczmarskiego. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
64. Obozy koncentracyjne w literaturze polskiej. Omów motyw na podstawie wybranych przykładów.
65. Motyw przemijania w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach z różnych epok.
66. Różne wizerunki lekarza w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach z różnych epok literackich.
67. Motyw wędrówki w literaturze. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów z różnych epok.
68. Różne sposoby ukazywania śmierci. Omów je na przykładzie wybranych utworów literackich z okresu II wojny światowej.
69. Różnorodność realizacji motywu sokoła. Omów problem, odwołując się do wybranych nowel literatury polskiej i obcej okresu pozytywizmu.
70. Pary małżeńskie w literaturze. Omów sposób ich przedstawienia, odwołując się do wybranych przykładów.

71. Motyw śmierci w literaturze średniowiecza i baroku. Przedstaw i porównaj, odwołując się do wybranych przykładów.
72. Motyw śmierci w literaturze średniowiecza i baroku. Omów zagadnienie na wybranych tekstach literackich.
73. Motyw tańca i jego rola w utworach literackich. Omów na wybranych przykładach z różnych epok.
74. Różne pojmowanie wartości cierpienia w życiu człowieka. Omów problem na podstawie wybranych utworów literatury średniowiecza i literatury współczesnej.
75. Literatura romantyczna wyrazem światopoglądu i upodobań estetycznych epoki. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
76. Typy bohaterów romantycznych. Omów na wybranych utworach.
77. Różne sposoby ukazywania śmierci. Scharakteryzuj je na przykładzie wybranych utworów z okresu II wojny światowej.
78. Literackie portrety bohaterów skazanych na samotność i samotnych z wyboru. Omów na wybranych przykładach.
79. Wizerunek Polaka-patrioty w literaturze XIX wieku. Omów sposoby jego kreacji na przykładach wybranych bohaterów literackich.
80. Styl życia ludów tubylczych w literackim ujęciu. Omów zagadnienie na podstawie twórczości Alfreda Szklarskiego.

81. Miłość jako czynnik determinujący działania człowieka. Omów to zjawisko, odwołując się do wybranych utworów literackich.

82. Świat przedstawiony w powieściach fantastycznych. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.

83. Scharakteryzuj postawy wybranych bohaterów literackich wobec cierpienia innego człowieka. Analizując temat, odwołaj się do wybranych tekstów literackich.

JĘZYK

1. Scharakteryzuj język internetu (np. blogów i czatów internetowych).
2. Słownictwo specjalistyczne. Dokonaj analizy terminologii twojego przyszłego zawodu, wykorzystując literaturę fachową.
3. Język bohatera jako element charakterystyki postaci. Omów zagadnienie na podstawie wybranych przykładów literackich.
4. Język a kultura alternatywna. Scharakteryzuj język subkultur młodzieżowych.
5. Język i słownictwo w piosenkach hip – hopowych. Na wybranych przykładach określ ich znaczenie i wpływ na odbiorcę.
6. Język przemówień sejmowych. Scharakteryzuj zagadnienie na podstawie wybranych tekstów źródłowych.

7. Językowe środki perswazji w reklamie. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach prasowych tekstów reklamowych.
8. Scharakteryzuj język hip – hopu na przykładzie tekstów piosenek wybranego zespołu.
9. Język komentatorów sportowych. Opisz język i styl na wybranych komentarzach sportowych.
10. Dokonaj analizy języka tekstów piosenek wybranego piosenkarza lub zespołu muzycznego. Wyjaśnij zasadność doboru środków językowych.
11. Analiza języka Internetu. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do przykładów zaczerpniętych z blogów internetowych.
12. Językowe środki perswazji w reklamie. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach prasowych tekstów reklamowych z prasy i telewizji..

KORESPONDENCJA SZTUK

1. Mity greckie jako źródło inspiracji artystów różnych epok. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach literackich i plastycznych.
2. Problemy filmowej adaptacji. Porównaj film z jego literackim pierwowzorem.
3. Filmy Andrzeja Wajdy jako interpretacje dzieł literatury polskiej. Omów wybrane przykłady.

4. Portret Sarmaty w literaturze i malarstwie. Omów temat na podstawie wybranych dzieł literackich i plastycznych.
5. Wybitne adaptacje filmowe. Odwołując się do wybranych przykładów, zaprezentuj filmy, które twoim zdaniem zdecydowanie górują nad literackim oryginałem.
6. Relacje między rodzicami a dziećmi. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów literackich i filmowych.
7. Historia jako temat w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie na podstawie wybranych przykładów literackich i plastycznych.
8. Motyw śmierci w literaturze i sztuce. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych dzieł z różnych epok.
9. Topos ogrodu w literaturze i sztuce. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literackich i plastycznych.
10. Wizerunek żołnierza polskiego w literaturze i sztuce. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów literatury wojennej.
11. Komizm jako narzędzie walki z ludzkimi wadami. Omów zagadnienie na wybranych przykładach z literatury i sztuki.
12. Koncepcje piękna w literaturze, architekturze i malarstwie. Dokonaj analizy wybranych dzieł.

13. Śmierć w literaturze i sztuce średniowiecza. Przedstaw różne wizje i funkcje motywu śmierci na podstawie wybranych dzieł.
14. Parodie rzeczywistości PRL-u w literaturze i filmie. Omów temat odwołując się do wybranych przykładów dzieł literackich i filmowych.
15. Góry jako temat malarstwa i literatury. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
16. Obraz polskiego inteligenta kreowany przez literaturę i film. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
17. Motywy biblijne w literaturze i sztuce. Omów zagadnienie na podstawie wybranych przykładów.
18. Co jest grane we współczesnym teatrze polskim? Rozważ zagadnienie w oparciu o analizę najnowszego repertuaru teatrów z różnych miast, recenzje prasowe oraz własne doświadczenia zdobyte podczas oglądania spektakli.
19. Jak powstaje spektakl teatralny? Omów zagadnienie na podstawie obserwacji prac związanych z wystawieniem sztuki, uczestnictwa w próbach, wywiadów z reżyserem, kierownikiem literackim, scenografem, aktorami etc.
20. Język filmu i język literatury. Porównaj dzieło literackie i jego filmową adaptację.
21. Negatywny bohater, czarny charakter. Ukaż sposób i cel kreowania takich postaci w wybranych dziełach literackich i filmowych.

22. Katastroficzne wizje i obrazy zagłady. Omów zagadnienie na podstawie wybranych dzieł literackich i filmowych.
23. Prowokacja artystyczna w literaturze i sztuce. Przedstaw problem, odwołując się do dzieł literackich i plastycznych.
24. Mity współczesnej pop kultury. Określ ich istotę, odwołując się do wybranych dzieł literackich i dzieł plastycznych.
25. Symbolika sztuki średniowiecznej. Przedstaw jej charakter, odwołując się do wybranych dzieł literackich i plastycznych.
26. Odwołując się do wybranej powieści i jej filmowej adaptacji, porównaj funkcje krajobrazu przedstawionego w literaturze i filmie.
27. Różne sposoby tworzenia nastroju grozy w literaturze i sztuce. Przedstaw je, odwołując się do wybranych dzieł literackich i plastycznych.
28. Zakończenie utworów literackich i filmowych. Rozważ funkcje różnego rodzaju finałów, odwołując się do wybranych dzieł z różnych epok.
29. Filozofia franciszkańska i jej odzwierciedlenie w wybranych utworach literackich i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
30. Różne wizje sądu ostatecznego w literaturze i sztuce. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.

31. Dramat szekspirowski a jego filmowe lub teatralne realizacje. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
32. Ekspresjonizm w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
33. Wizerunki wielkich ludzi w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
34. Wizerunek Szatana w kulturze. Przedstaw na podstawie wybranych przykładów z literatury i malarstwa.
35. Przeanalizuj wybrane dzieła Salvadora Dali. Wskaż i oceń ich obecność w literaturze i innych tekstach kultury.
36. Wizerunek rycerza w literaturze i sztuce średniowiecza. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
37. Portret Sarmaty w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie na podstawie wybranych dzieł literackich i plastycznych.
38. Różne wizje sądu ostatecznego w literaturze i sztuce. Omów na przykładzie wybranych dzieł literackich i malarskich.
39. Motyw miłości i cierpienia w literaturze i sztuce romantyzmu. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
40. Ruch skautowy w literaturze i filmie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.

41. Samochód w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Porównaj różne sposoby wykorzystania motywu, analizując wybrane dzieła.
42. Socrealizm w literaturze i sztuce. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
43. Raperzy – współcześni poeci? Omów zagadnienie w oparciu o analizę wybranych tekstów.
44. Walka człowieka z siłami natury. Omów na wybranych przykładach literackich i filmowych.